

tiskarna do 31. oktobra t. l. vseh prijavljenih učiteljev v zadrugo, se poverjeništvu izseli iz tiskarne. Naš sklep, da morajo biti prej ali slej vsi učitelji zadrugniki, je ostal neomajen, zato smo dalje nabirali zadrugnike in smo predložili ponovno še 59 pristopnih izjav.

Na naslednji seji upravnega sveta in nadzorstva Učiteljske tiskarne zopet niso sprejeli v zadrugo prijavljenih 172 članov, ampak sklenili odlog z naročilom, da dva člana pregledata predložene pristopne izjave. Dopolniti o tem sklepu smo objavili dobesedno v 16. številki »Učit. Tovariša«.

Na ta sklep in na posebne oziroma na to. Gnusa smo imeli z njim še poseben razgovor. Istotako se je razgovarjal tega dne tov. Gnus s predsednikom Učiteljske tiskarne in mu je pojasnil svoj položaj in naše stališče z ozirom na sklepe delegacije in širjega sosveta, na katere smo vezani in jih nismo upravičeni izpreminjati.

Prisilni pa smo z ozirom na zadevne razgovore, da prelozimo izvršitev sklepa seje širjega sosveta z dne 2. oktobra 1927 še do srede dne 9. t. m. proti naknadni odločitvi širjega sosveta.

Na nujno sklicani seji načelstva in nadzorstva Učiteljske tiskarne dne 7. novembra t. l. zopet ni prišlo do sprejetja prijavljenih članov. Poverjeništvu je prejelo dopis, da sta se na tej seji tiskarne navzoča člana upravnega sveta vzdržala glasovanja o sprejemu prijaviteljev, sklenili so, da se skliče izredni občni zbor tiskarne, ter da mora poverjeništvu izstaviti biano memo za dolg starega poverjeništvu pri tiskarni okrog 300.000 Din. O odgovoru poverjeništvu bodo obveščeni predsedniki društev na seji širjega sosveta 27. t. m. v Celju.

To so gola dejstva in jasna slika cele zadeve. Tovariši naj si napravijo sami sodbo.

Javno pa vprašamo:

1. Ali smo hoteli s tem, da smo delovali na to, da se je priglasilo za zadrugnike 172 članov, učiteljev in učiteljic Učiteljski tiskarni koristiti ali škoditi, v nje dobro, ali slabo?

2. Ali so priglašeni učitelji, ki neoporečno vrše svoje službene dolžnosti in so moralno kakor gospodarsko neoprečni vredni, da se jih sprejme v zadrugo, ki nosi ime »Učiteljska« — ali ne? Ako ne, naj se jim pove zaradi česa so nevedni sprejema?

3. Ali je naše delovanje, ki je smerilo na to, da združijo zadrugo »Učiteljska tiskarna« čim prej vse učiteljstvo, isti v škodo ali korist?

4. Ali je naše postopanje v skladu z revizijskim poročilom zadrugnega revizorja, ali mu nasprotuje?

5. Ali bi tiskarna lepše prosegala, ko bi imela do 3000 zadrugnikov in odjemalcev, ali je zanjo boljše, ako jih ima le 176?

6. Ali bi bil gospodarski program, ki ga ima poverjeništvu, za zadrugo koristen ali škodljiv?

Na podlagi teh vprašanj in dejstev, je za našo organizacijo stališče jasno.

— **Predsednike okrajnih učiteljskih društev pozivamo**, da se zanesljivo udeležijo seje širjega sosveta v Celju, dne 27. t. m., ker so časi resni in imamo obravnavati važne zadeve.

— **Tudi naprednih tovarišev iz UJU se branijo tovariši okrog Učiteljske tiskarne. In drugi? Ali niso vsi stanovski tovariši in učitelji? Ali je to pravo tovarištvo?**

— **Ogromna večina članov pov. UJU pripada isti politični stranki, kakor oni tovariši, ki so izstopili iz UJU.** Člani, ki so ostali v UJU niso zatajili svojega političnega prepričanja, izrekli so se samo za tovariško delovanje vsega učiteljstva v stanovski organizaciji. In zaradi tega nastopajo sedaj izstopivši tovariši proti njim, kot proti političnim somišljenikom druge vrste in kakor bi ne bili več niti njihovi stanovski tovariši. Ali smo res dvojne vrste tovarišev pri skupnih stanovskih vprašanjih, ki nas enako bole vse?

— **Kaj koristijo tovariši izven UJU svoji stranki?** S tem, če osebno napadajo tovariše, svoje politične somišljenike v UJU, prav nič. S tem, da smatrajo sebe za paten tirano napredne, člane UJU pa za manj napredne, pa še manj! Resnega naprednega tovariša, z globokim prepričanjem to prav nič ne boli. Danes je istina, da se je ogromna večina naprednega učiteljstva izrekla za tovariško delovanje vsega učiteljstva, brez ozira na politično prepričanje, v skupni stanovski organizaciji. Ogromna večina naprednega učiteljstva je ostala v UJU in se zaveda, da s tem ni izdala ne svojega političnega prepričanja, ne svoje naprednosti.

— **Potem so tudi sodnijska, proforska in druge organizacije klerikalne, ker imajo vse tudi člane klerikalne stranke organizirane v svoji organizaciji.** In vendar se nihče ne spodisti nad temi, niti »Jutro«, niti »Slovenski Narod«, kakor sta se nad UJU, zaradi zadnjih disciplinskih volitev učiteljstva. Dobro vemo, da se mora pri takih stvareh strankarstvo jenjati. Celotno novinarji, ki se bijejo po listih najbolj ljuto, sede pri takih stanovskih zadevah v eni organizaciji skupno za isto mizo in se ne ozirajo več na strankarsko pripadnost pri stanovskih zadevah. Le osnovnošolski učitelji bi se morali pripraviti izven stanovske organizacije in v organizaciji zaradi političnega prepričanja, kakor bi ne imeli prav nikakega skupnega dela in skupnih teženj.

— **Pravi humberg uganjajo z zadnjimi disciplinskimi volitvami**, ki naj bi bile pristni barometer politične naprednosti. Saj vendar ne gre za to, da bi v disciplinskem sodišču sodili po politični pripadnosti. UJU je postavilo lastne kandidate le za to,

ker ima za enkrat le od njih zagotovilo, da se ne bodo ozirali na politično pripadnost pri tako eminentno strogo stanovski zadevi. Ve pa tudi, da taki tovariši, ki dele učiteljstvo še vedno po politični pripadnosti, ne spadajo na taka resna mesta. Kakor imamo poročila, je vladal pri volitvah precejšen pritisk od nasprotne strani in ima posebno mlajše učiteljstvo obzire do svojih upraviteljev. Zato taki — »uspehi! Članov nimajo niti polovico od tega števila. 292 je bilo razcepjenih glasov v škodo UJU. Kakor rečeno disciplinsko sodišče je resna stanovska zadeva, kjer se mora strankarstvo jenjati in tudi učitelji, ki se še vedno dele pri stanovskih stvareh po političnem kriteriju, ne spadajo v disciplinsko sodišče.

— **Tudi nadzorniki, ki se opredeljujejo v izrazito strankarsko »stanovske« organizacije, ne spadajo na svoj odgovorni položaj, s katerega je treba biti enako objektivni napram vsemu učiteljstvu.** Nadzornik ne sme izgovorno kazati, da deli učiteljstvo po političnem prepričanju in ga torej tudi presoja po političnem prepričanju. Z nadzorniškega položaja je treba biti enako objektivni napram vsemu učiteljstvu. UJU hoče, da zavlada pravo tovarištvo med vsem učiteljstvom in da deluje vse učiteljstvo pri stanovskem in poklicnem delu skupno. Le s tega stališča je presoja stanovske tovariše, po stanovski zavednosti in poklicnem delu ne pa po politični pripadnosti. Do nadzornika, ki se ostenativno opredeljuje v strankarske »stanovske« organizacije, ne more imeti učiteljstvo potrebnega zaupanja in je tako razmerje v škodo šolstva.

— **Člani bivše Slomškove zveze so ob vstopu v UJU pristali na to, da se pri stanovskem delu ne bodo več ozirali in borili proti stanovskim tovarišem drugega političnega prepričanja.** Zavezali so se, da bodo skupno delali za interese našega stanu in poklica. S tem so izpustili vsi stanovski boji, ki so izvirali iz politične pripadnosti. Izrekli so se, da bodo skupno z drugimi tovariši nastopali proti krivicam. Priznali so, da puste vsakomur svoje politično prepričanje in ga ne bodo zaradi tega napadali. S tem je postal popolnoma nov položaj za naš stan. Ogromna večina naprednega učiteljstva v UJU se je izrekla za tovariško delovanje vsega učiteljstva, brez ozira na politično prepričanje, v skupni stanovski organizaciji. Naj bi na to pristali tudi tovariši, ki so izstopili iz UJU ter se tega tudi držali, pa bi zavladalo najlepše tovarištvo med učiteljstvom. Dokler pa le osebno napadajo svoje sotovariše in gledajo le na to, kako bi jih bolj na osebni časti oblatili, in dokler bodo delili svoje stanovske tovariše le po političnem prepričanju, ni mogoče z njimi govoriti.

— **V UJU danes ne poznamo nobenih Slomškarjev in ne različno vrednih članov po raznih političnih prepričanjih, ampak le enakovredne člane, ki jih presojamo pri imenovanjih na razna mesta le po njih sposobnosti za ta mesta, po dobrem tovarištvu, po stanovski zavednosti in če bodo delali v skladu s smernicami, ki jih je zavzela večina učiteljstva.** To je pošten kriterij, ne pa politično strankarstvo!

— **Da so »Slomškarji« v oblastnem šolskem odboru, to tako radi izigravajo izstopivši tovariši.** Imenovana sta bila kot najstarejša upravitelja. Sicer sta pa tako tov. Slapčak, kakor ga. Kleinmajer-Sadarjeva oba člana UJU. Reči moramo, da zastopata vedno interese stanu in sta v stiku z organizacijo. Učiteljstvo se ne more pritožiti, da se ne zavzemata vselej za stanovske in šolske interese. Tudi mariborska člana oblastnega šolskega odbora sta oba člana UJU in se zavzemata za interese stanu in šole, kakor to izraža učiteljstvo potom svoje organizacije. Pritožbe so torej neopravičene!

— **Tožbe tako radi očitajo nasprotni tovariši vodstvu poverjeništvu.** Naj jih spomnimo na tožbe Matko-Jelenc-Borštnik, Ganglštefe in na onega »tovariša«, ki je nesel od enega leta vse številke »Učiteljskega Tovariša« odvetniku, naj kaj poišče, da bodo izstopivši tovariši — tožili...

— **Nasprotni tovariši očitajo vodstvu poverjeništvu, da se ne poslužuje organizacija razsodišča, ampak se poslužuje tožb in sodišča.** To ni res! Opozorimo naj samo na spomenico sedmorice izstopivših tovarišev, ki jo je poslal Izvršnem odboru UJU v Beograd, s katero je grdo črnila člane poverjeništvu. Vodstvo organizacije je vsakega člana posebej pod št. 146 od 3. septembra 1926 pozvalo s povratnim receptisom, naj lojalno in tovariško mirno popravijo storjeno krivico. Toli pa niso poverjeništvu niti odgovora. Ali je mogoče potem mirno pred razsodiščem poravnati spore? Žaliti bi ne bilo treba in osebne časti ne kratiti, pa bi ne bilo tožb. Ali naj ponatisnemo izjavo sedmorice, iz katere bo razvidno, da tožbe niso brez podlage?

— **Intervencija Izvršnega odbora UJU pri g. ministru prosvete dr. Kumanudiju.** Izvršni odbor UJU je interveniral pri gosp. ministru prosvete v zadevi disciplinskih preiskav, ki jih je zahteval g. minister proti predsednikom društev, ki so preostro protestirali proti izmenjavi referenta Pavla Flereta. G. minister ni odstopil od svoje odločbe in pridejo zadeve pred oblastno učiteljsko disciplinsko sodišče. Vendar že danes izjavljamo, da protesti niso imeli prav nikakega značaja in ne namena kakšne demonstracije, temveč so imeli zgolj namen dokumentirati občo željo učiteljstva, da ostane sedanjí osnovnošolski referent Pavle Fleret na svojem mestu ter podpreti resolucijo širjega sosveta z dne 2. oktobra t. l., ki jo je poverjeništvu predložilo g. ministru. — **Zadeva pride na dnevni red seje širjega sosveta v Celju, v nedeljo 27. novembra t. l.**

— **Nekateri sreski poglavarji so prisilili preiskavo proti predsednikom društev sebi, češ, da gre tu za prestopke društvenega zakona.**

— **V zadevi referenta tov. Flereta je interveniral Izvršni odbor UJU pri g. ministru prosvete dr. Kumanudiju, ki je izjavil, da ostane tov. Fleret v ministrstvu, z ozirom na zadevo protestnih brzojavk pa ne more pristati na to, da ostane v oddelku za Slovenijo.**

— **Politično izrabljanje učiteljskih disciplinskih volitev.** V tej zadevi so se oglašili vsi trije ljubljanski dnevniki ter dali zadevi strankarsko politično lice. Prvi je naslikal zadevo tako, kakor bi vse učiteljstvo res že uskočilo v drugi politični tabor, drugi je naslikal tako, kakor bi bila organizacija pod komando manjšine in tretji si je nadel pavje perje ter je izrazil za člane UJU oddane, razcepljene glasove (292) pristel strankarsko orijentirani skupini učiteljstva ter napravil storijo »za UJU« in »proti UJU«. Resne tovariše in predvami tovariši ne bodo nasledili na tako pretvorjene statistične podatke. Z lažnimi podatki bi tudi muzike med učiteljstvom kmalu konec.

— **Umrli je tov. Gregor Poljanec, ki je živel v Mariboru kot upokojenec.** Nazadnje je služboval kot šolski upravitelj v Črešnjecju pri Slov. Bistrici. Bil je vzoren učitelj in neumoren naroden delavec. Zadnja leta je skoro popolnoma ohromel. Kljub temu pa je zahajal, kadar je količjak mogel, k mesečnim sestankom upokojenega učiteljstva. Še na smrtni postelji se je spomnil »Učit. doma« v Mariboru ter mu volil manjši znesek. Pokopali so ga v ponedeljek 14. t. m. Naj počiva v miru, mi pa ga ohranimo v spominu!

— **Večji razpis izpraznjenih mest se pripravlja v mariborski oblasti in bo objavljen meseca decembra.**

— **Naturalna stanovanja učiteljstva** bodo v kratkem cenili v mariborski oblasti, da mu bodo krajsali stanarino. Kaj bodo k temu rekli krajni šolski odbori, ker so šole njihova, ne pa državna last? Šolski upravitelji vendar nimajo prostega stanovanja, ampak ga odslužijo s tem, da oskrbujejo šolsko poslopje. Če pojde tako naprej, bomo kmalu imeli po vseh šolah upravitelje nastavljene po § 71. Saj ne bode hotel nihče več prositi.

— **Kontraktualnemu učiteljstvu.** Odbor za kontraktualce pri Pov. UJU je poslal novo spomenico na odločilne faktorje v Beogradu, da bi se že rešile številne prošnje za državljanstvo. Ker odbor nima podatkov o vseh prizadetih, a jih neobhodno potrebuje za nadaljnje korake, poziva ponovno vse, ki poverjeništvu UJU — Ljubljana niso javili, da so prosili za državljanstvo, naj to store takoj. — **Pozivamo kontraktualno učiteljstvo tudi, da vložijo prošnje za sedaj razpisana mesta v definitivno namestitvev.** Poverjeništvu bo napravilo potrebno, da se te prošnje sprejmejo na prosvetnih oddelkih ter se drže v evidenci za slučaj pravočasne dosege državljanstva. Podatke razpisanih mest in radi formalnosti pri vlogi dobi vsak v »Uradnem listu« (pri šolskem upravitelstvu). Prošnje je vložiti do 31. novembra t. l.

— **Štrici.** V 15. številki »Učit. Tovariša« smo prinesli pod gornjim naslovom članek, ki je vsled napačnega predpostavljavanja vzbudil tuintan odpor in kritiko. Ugotavljamo, da je članek došel k nam preko meje od tovariša, ki globoko v Piemontu okusa vse sladkosti fašistovskega režima. Kljub tveganju, da bi se mogel članek nepravilno tolmačiti, nismo mogli odreči v listu prostora svojemu agilnemu sodrniku preko meje. Kdor pozna kriterij, ki vodi sedaj naše odločujoče činitelje pri nameščanju težko preizkušanih tovarišev iz Italije, bo lahko razumel, da pomenja tak lic obupen poizkus, zabraniti vsako postopanje, ki bi moglo demoralizirajoče vplivati na tamkajšnje učiteljstvo. Ker vemo razen tega, da odobravajo to stališče najboljši naših primorskih tovarišev tostran in onostran meje, nismo mogli odreči jim te drobtinice moralne podpore.

— **Razširjenje šol in pomanjkanje učiteljstva v mariborski oblasti.** Ako moj članek v 12. številki »Učit. Tov.« ni dosegel drugega, kakor da je izzval javno kritiko učit. društva Sv. Lenart, sem že s tem dejstvom docela zadovoljen. Zakaj pri nas je že prišlo v navado, da se zasebno mnogo govori in zabavlja, a v javnosti in časopisu pa se molči, kakor da bi bilo vse v najlepšem redu in mi vsi najbolj zadovoljni. Po tolikem razširjenju šol in po tako številnih nastavitvah se ni zganil nihče, dokler se nisem oglašil sam in podal splošno sliko. Da se pri tem nisem mogel ozirati na podrobnosti posameznih okrajev, je umljivo. Prišel sem predvsem dejstvo, da je bilo letošnje šolsko leto po večletnem presledku prvo, ko ni bilo začetka učiteljstva na razpoložljivo. Prejšnja leta pa je bilo mnogo učiteljstva dalj časa brez posla, prejemalo je plačo (kar je čisto prav), a razredi so samevali prazni. Mislim, da to dejstvo že samo kaže, da so se vsaj v tem ozirom razmere izboljšale. Korak k napredku znači tudi to, da so nastavili vse abiturijente(inje) že začetkom septembra, ne pa šele v novembru in decembru, kakor je bila to navada zadnjih let in kakor se godi deloma še letos v ljubljanski oblasti. Kdor ima vpogled in ve, kako so prejšnja leta naša najmlajši tovarišji(ice) čakali mesece in mesece v negotovosti in tudi v socialnem pomanjkanju, ta ve ceniti letošnjo »maglico«, ki je vsakekor koristna tudi za šolo. Zato sem posebno povdnil, »da letos vsaj tega nereda ni bilo.« Že iz tega je razvidno, da so se pa storile druge napake, na katere sem tudi pokazal, kolikor se more pokazati v splošni sliki. Naša prosvetna

uprava je vsekako storila napako, da je preveč forsirala otvoritev novih paralelek in da je na te paraleleke nameščala učiteljstvo v taki meri, da ga je naposled zmanjkalo celo za stare razrede in pa za tiste kraje in šole, kjer je potreba očitno zelo velika in nujna. K temu pa jo je zavedel na eni strani pritisk od zgoraj, na drugi pa ljubljanska prosvetna uprava, ki je končno poslala komaj polovico obljubljenega učiteljstva. To se mašuje že sedaj, ko manjka kakih 50 učnih oseb, čeprav še služijo 35-letniki in ni doba dopustov še na višku. Da je pri tem najhujše prizadet nadzorovalni okoliš Maribor levi (ne desni, kakor je bilo zadnjič pomotoma omenjeno) breg s Sv. Lenartom, to je na vsak način žalostno dejstvo, ki je po vsej pravici izvalo ogorčenje učiteljstva lenartškega okraja. Saj je skoraj polovica praznih razredov vse oblasti ravno v tem nadzorovalnem okolišu. Temu mora priti prosvetna uprava na vsak način v okom. Zakaj, če že obstoja pomanjkanje učiteljstva, naj bode to pomanjkanje sorazmerno razdeljeno na vso oblast, ne pa da se osredotoči na par okrajev. Imenoma bi lahko navedel kraje, kjer potreba po novi paralelki nikakor ni bila tako občutna, da bi morale zaradi njih trpeti druge šole. In vendar se to godi. Povdarjam pa še enkrat, da naše šolstvo ni bilo na tako nizki stopnji, da bi bilo potreba takorekoč kar čez noč otvoriti kakih 150 novih razredov. Bojim se, da se bode to forsiranje marsikje maščevalo pozneje še bolj občutno, kakor se mašuje že sedaj, ko imamo razrede (pa čisto še teh nil), a ne učiteljstva. Hren.

— **Prirodne sile in njihova uporaba.** Spisal Pavel Fleret. Prosvetno ministrstvo je odobrilo gornjo knjigo pod O. P. broj 62.950 z dne 29. septembra 1927. Uporabljati se sme kot pomožna knjiga na višji stopnji osnovnih šol s slovenskim učnim jezikom.

— **Vsem tov. ki so poslali izpremembe k uredbi o oblastnih in krajevnih šolskih odborih** sporočamo, da smo oddali vse predloge »šolsko upravnemu odboru« pri poverjeništvu, ki izdeluje izpreminjenjane predloge k uredbi o obl. in kraj. šol. odb. Odsek deluje sedaj permanentno. Opozorjamo na stališče ankete v tem pogledu, ki smo ga objavili v zadnji številki. Predlogi od tovarišev, ki imajo prakso v zadevi, so dobro došli.

— **Priporočilo.** Cenj. člane in šolska vodstva opozorjamo na današnji inserat tvrdke IGN. VOK, Ljubljana, katera ima splošno znano najboljše šivalne stroje v zaglogi po ugodnih cenah in plačilnih pogojih. Več v inseratu.

ŽIKA JE SAMO ENA!

Če hočete piti res dobro in ne predrago kavo, zahtevajte izrecno ŽIKO. Pazite na to ime radi številnih ponaredb!

Razpisi služb.

— **Razpisi stalnih učiteljskih služb na osnovnih šolah ljubljanske oblasti.*** I. Srez Brežice: Artič 1 m.; Bizelsko 1 m. + 2 ž.; Blanca 1 ž.; Brežice 1 m.; Dobova 1 ž.; Globoko 1 m.; Kapele 1 m.; Orešje 1 m. up.; Pišce 1 ž.; Planina 1 ž.; Podgorje 1 m. up.; Rajhenburg 1 m.; Senovo 1 m. + 1 ž.; Sevnica 3 m.; Sromlje 1 m. + 1 ž.; Zabu-kovje 1 ž.; Zdole 1 ž. II. Srez Črnomelj: Adlešič 1 ž.; Čepelj 1 m. ali ž. upr.; Črnomelj 2 m.; prednost imajo učitelji, ki so usposobljeni za poučevanje na obrtnih ali kmetijskih nadaljevalnih šolah; Dobličje 1 ž.; Dragatuš 1 m. + 1 ž.; Drašič 1 ž.; Griblje 1 ž.; Metlika 2 m. (glej opazko Črnomelj); Preloka 1 m. upr. + 1 ž.; Planina 1 m. ali ž. upr.; Rožni dol 1 m. upr.; Radenci 1 m. ali ž. upr.; Semeč 1 m.; Sinji vrh 1 m. ali ž. upr. + 1 ž.; Stara lipa 1 m. ali ž. upr.; Stari trg 1 m. upr. + 1 m. + 1 ž.; Suhor 1 m.; Štrekljevec 1 m. + 1 ž.; Talčji vrh 1 ž.; Tribučje 1 m. ali ž. upr.; Vinica 1 m.; Zagodac 1 m. ali ž. upr.; III. Srez Kamnik: Blagovica 1 m. upr.; Brdo 1 m. + 1 ž.; Komenda 1 m.; Moravce 2 m.; Sent Ožalt 1 m. ali ž. upr.; Peče 1 m. ali ž. upr.; Rove 1 m. ali ž. upr.; Tumljice 1 m. upr. + 1 ž.; Vrhpolje 1 m. upr. + 1 ž.; Vodice 1 ž.; Zalog pri Komendi 1 m. ali ž. upr. IV. Srez Kastav: Kastav 1 m. + 2 ž.; Sv. Matej 2 ž.; Srdoče 1 m. upr.; Marčelji 1 m. ali ž. upr.; Sarsoni 1 m. upr.; Studeni 1 m. ali ž. upr.; Rečina 1 m. upr.; za vsa mesta v Kastavskem srezu pridejo v poštev kompetenti, ki so usposobljeni za poučevanje v srbo-hrvatskem učnem jeziku. V. Srez Kočevje: Banjloka 1 m. upr. + 1 m. + 1 ž. (oziroma 2 ž.); Borovce 1 m. upr.; Briga 1 m. ali ž. upr.; Dobropole 3 m. + 1 ž.; Dolenja vas 1 m. upravitelj + 1 m.; Draga m. upravitelj + 1 ž.; Grčarice 1 m. ali ž. upr.; Karlovica 1 ž.; Kočevje 4 m. (Prednost imajo učitelji, ki so izpraznjeni za poučevanje na obrtnih nadaljevalnih šolah); Kočevska reka 1 ž.; Kostel 1 m.; Mohorji 1 m. upr.; Loški potok 4 m. + 3 ž.; Mohorji 1 m. ali ž. upr.; Krvava peč 1 m. ali ž. upr.; Mozeli 1 m. ali ž. upr.; Nemška loka 1 m. ali ž. upr.; Oslinca 1 m. upr. + 1 ž.; Ovčjak 1 m. ali ž. upr.; Papeži 1 m. ali ž. upr.; Polom 1 m. ali ž. upr.; Reichenu 1 m. ali ž. upr.; Ribnica (deš.) 1 m.; Rob 1 m. upr.; Sodražica 3 m.; Stara cerkev 2 ž.; Stari kot 1 m. ali ž. upr.; Stari log 1 ž.; Struge 1 m. upr. + 1 ž.; Trava 1 ž.; Velike Lašče 2 m. + 1 ž.; Velike Poljane 1 m. ali ž. upr.; Verdreng 1 m. ali ž. upr. VI. Srez Kranj: Besnica 1 m. ali ž. upr.; Dražgoše 1 m. upr.; Javor 1 m. upr.; St. Lenart 1 m. ali ž. upr.; Ježersko 1 m. upr.; Podolica 1 m. upr.; Podlonk 1 m. ali ž. upr.; Poljane 1 m.; Predvor 1 m.; Selca 1 m.; Sora 1 m. upr.; Sorica 1 m. upr. + 1 ž.; Sovodnje 1 m. ali ž. upr.; Skofja Loka (deš.) 1 m.; Trboje 1 m. ali ž. upr.; Tržič 2 m.; St. Urška gora 1 m. ali ž. upr.; Vele-sovo 1 m. upr.; Zali log 1 m. ali ž. upr.; Železniki 1 m. VII. Srez Krško: Boštanj ob Savi 1 m.; Bučka 1 m. upr. + 1 ž.; Bušca vas 2 ž.; Cerklje ob Krki 2 m. + 2 ž.; Čadrece 1 m. ali ž. upr.; Črneča vas 1 m. ali ž. upr.; Dobovec 1 m. ali ž. upr.; St. Janž 2 m. + 1 ž.; St. Jernej 2 m. + 2 ž.; St. Jurij pod Kumom 1 m. upr. + 1 ž.; Kal pri St. Janžu 1 m. upr. + 1 ž.; Kostonjeverja 2 m. + 1 ž.; Leskovec pri Krškem 1 m. upr. + 1 ž.;

* **Kratice:** učitelj = m., učiteljica = ž., šolski upravitelj = m. upr., upraviteljica = ž. upr., kjer je več enakih mest, je označeno to s številko spredaj.

Mokronog 2 m. + 1 ž.; Radeče pri Zidanem mostu 2 m. + 1 ž.; Raka 2 m. + 1 ž.; St. Rupert 2 m. + 1 ž.; Studenec 1 m. up. + 1 ž.; Škocjan 1 m. + 1 ž.; Šmarjeta 1 m. up. + 1 m. + 1 ž.; Telče 1 m. up. + 1 ž. (primerno za zakonski učiteljski par); Trebelno 1 m. + 1 ž.; Tržišče 2 m. + 2 ž.; Velika Dolina 2 ž.; Veliki Trn 1 m. up. + 1 ž.; Zameško 1 m. up. + 1 ž. (primerno za zakonski učiteljski par). VIII. Srez Laško: Jurkloster 1 m. up.; Henina 1 m. ali 1 ž. up.; St. Lenart nad Laškimi 1 m. up.; Trbovlje (dekl.) 1 ž.; Trbovlje (deš.) 1 m.; Trbovlje Vode (dekl.) 3 ž.; Trbovlje Vode (deš.) 3 m.; Hrastnik (dekl.) 1 ž.; Laško 1 m.; Sv. Jodert nad Laškimi 1 ž.; Dol pri Hrastniku 1 m. IX. Srez Litla: Dole 1 m. up. + 2 ž.; Kolovrat 1 m. ali 1 ž. up.; Krka 1 m. + 1 ž.; Poljnik 1 m. ali 1 ž.; Prežganje 1 m. ali 1 ž. up.; Primskovo 1 m. ali 1 ž. up.; Stična 1 m. up.; Toplice pri Zagorju 4 m.; Vače 1 m. up.; Veliki Gaber 1 m. ali 1 ž.; St. Vid pri Stični 1 m.; Zagorje ob Savi 3 m.; Znojle 1 m. ali 1 ž. up. X. Srez Ljubljana-mesto: III. deška osnovna šola 1 m.; Barje 1 m. XI. Srez Ljubljana-okolica: Grosuplje 1 m.; Sostro 1 m.; Studenec-le 1 m. + 1 ž.; Smartno pod Smarno goro 1 m.; St. Vid nad Ljubljano 1 ž.; Zapotok 1 m. ali 1 ž. up. XII. Srez Logatec: Babno polje 1 m. up. + 1 ž. (ugodno za zakonski učiteljski par); Begunje pri Cerkljici 1 m. + 2 ž.; Bloke-Nova vas 2 ž.; Cerkljica 1 m. up. + 1 m.; Igavas 1 m. up.; Gornje Jezero 1 m. up.; Rovte 1 m. + 1 ž.; Stari trg 1 m. + 1 ž.; Sv. Vid nad Cerkljico 1 m. up. + 2 ž.; Zbirše 1 m. ali 1 ž. up.; Ziri 2 m. XIII. Srez Novo mesto: Aidovec 1 m. up. + 1 ž.; Ambrus 1 ž.; Bela cerkev 1 m. up. + 1 ž.; Birčna vas 1 ž.; Brusnice 1 ž.; Catož 1 ž.; Dobrič 1 m. up. + 1 ž.; Dolž 1 m. up.; Dvor 2 ž.; Gabrje 1 m. up. + 1 ž.; Hlinje 1 m. up.; Dol. Karteljevo 1 m. up. + 1 ž.; Mirna 1 ž.; Mirna peč 1 ž.; St. Peter 1 m. + 1 ž.; Podstenice 1 m. ali 1 ž. up.; Poljane 1 m. ali 1 ž. up.; Prečno 2 ž.; Sela pri Hinja 1 m. ali 1 ž. up.; Sela pri Semberku 1 m. up. + 1 ž.; Stopičje 1 ž.; Šmihel pri Žužemberku 1 m. up.; Dolnja Topla reber 1 m. ali 1 ž. up.; Tončice 1 m. + 1 ž.; Trebnje 1 m.; Valta vas 2 ž.; Zagralec 1 ž.; Žužemberk 1 m. + 2 ž.; Žvirče 1 m. ali 1 ž. up. XIV. Srez Radovljica: Begunje 1 ž.; Bled 2 m.; Bohinjska Bistrica 1 m.; Doline 1 m.; Gornje 1 ž.; Jesenice (deš.) 1 m. + 1 ž.; Jesenice (dekl.) 1 ž.; Koprivnik 1 m. ali 1 ž. up.; Koroška Bela 2 m. + 3 ž.; Sv. Križ nad Jesenicami 1 m. ali 1 ž. up.; Leše 1 m. ali 1 ž. up.; Nomeni 1 m. ali 1 ž. up.; Bohinjska Srednja vas 1 m. up. + 1 m. + 1 ž.; Javorniški Rovt 1 m. ali 1 ž. up. — Prošnje, in sicer za vsako službo posebej, ki jim je priložiti službeno razpredelnico, zrelatnost in usposobljenostno izpovedavo in izvirnik ali v sodno overjenem prepisu, izpisek iz osebne popisnice (Uslužbenskega lista) v vseh dosedanjih bolezenskih in drugih dopustih, sestavljen po šolskem upravitelju in sresnem šolskem nadzorniku in zdravniško izpovedavo, če prosilec še ni stalno nameščen, je vložiti pri pristojnem šolskem upravitelju najkasneje do dne 30. novembra 1927. Šolski upravitelj jih mora v dveh dneh odpisati po običajni uradni poti pristojnemu sresnemu poglavarju, ki naj jih najkasneje do dne 10. decembra 1927 predloži sresnemu poglavarju (mestnemu šolskemu svetu), v čigar področje spadajo razpisane službe. Prošnje, opremljene s predpisano razpredelnico prosilcev, naj predlože sreski poglavar najkasneje do dne 31. decembra 1927 velikemu županu ljubljanske oblasti v Ljubljani. Prošnje, dosele po tem terminu, se ne bodo upoštevale. Prošnje je treba opremiti s kolkom 5 Din, vsako priložno razpisno razpredelnico pa s kolkom za 2 Din; kolek za rešitev se bo zahteval ob morebitnem imenovanju dotičnega prosilca.

Prispevajte kot podporniki

„Pevskemu zboru UJU učitelstva“!

Učiteljski pravnik.

STANOVANJE IN KURIVO ZA UČITELJE V LJUBLJANSKI IN MARIBORSKI OBLASTI.

Na vlogo Pov. UJU, ki so jo prejela okrajna učiteljska društva pod št. 298 od 6. oktobra 1927 je prejelo poverjenstvo od ministrstva prosvete O. N. br. 62.256 od oktobra 1927 sledeči odgovor: UJU pov. Ljubljana. Z ozirom na Vaš dopis z dne 20. septembra t. l., št. 235 Vam sporočamo, da pripada v zmislu odl. gosp. ministra prosvete od 29. julija t. l., br. 55.464 stan in ogrev za učitelje(ice) po zakonih v Sloveniji, kakor so veljavni do vpeljavne uredbe o sreskih in oblastnih šolskih odborih. — Ministar Prosvete: Dr. Kumanudi l. r. — Poverjenstvo je v svojem dopisu št. 235 prosilo g. ministra sledeče: Z ozirom na uredbo O. N. br. 55.464 od 25. septembra 1927 čl. 7. f) mora dajati krajevni šolski odbor učiteljem stanovanje in kurivo v kolikor jim isto po dosedanjih zakonih pripada. To pravico pa imajo vsi stalni učitelji in učiteljice v državi po čl. 33. zakona o narodnih šolah od 19. aprila 1904. Čl. 33. tega zakona določa, da imajo stalni učitelji(ice) pravico na brezplačno stanovanje in kurivo ali na odškodnino v novcu za to. Ta določba je bila po čl. 88. zak. o narodnih šolah od 23. julija 1919 razširjena na celo državo. V prvi formulaciji uredbe o kraj. in obl. šol. odborih O. N. br. 28.038 od 2. maja 1927 čl. 7. je bila točno normirana količina kuriva in to letno 6 m³ za neozenjene in 10 m³ za ozenjene. Stari zakoni določajo, da ima upravitelj pravico na stanovanje, ki sestoji najmanj iz 2 sob in drugih potrebnih prostorov. Tako določa dež. šol. zak. pa Kranjsko št. 25 od 19. maja 1898, § 5. in dež. zak. za Štajersko od 4. februarja 1870 § 29. Ker se pa čl. 33. zak. o narodnih šolah od 23. julija 1919 in točka 7. f) uredbe o kraj. in obl. šol. odb. ne da izvesti brez izvršilne odredbe. G. ministar prosimo, da izda izvršilno uredbo glede sledečih točk: 1. Kolika količina kuriva pripada poročenemu in kolika neporočenemu učitelju? 2. V kateri višini se mora sicer izplačati odškodnina? 3. Kakšno stanovanje pripada poročenemu in kako veliko neporočenemu učitelju? — Ker je v tem ozirom odgovor g. ministra nezadovoljiv, je poverjenstvo poskrbelo, da bo v konkretnem slučaju vložen rekurz na Državni svet, ki bo končno moral odločiti o tej zadevi.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

—oio Sklicateljem izobraževalnih krožkov. Nujno prosimo vse sklicatelje krožkov, da nam nemudoma sporoče število tovarišev in tovarišic svojih krožkov, da nam bo mogoče razposlati zadostno število brošuric v razdelitev.

—oio Samoizobraževalna akcija Pov. UJU. Ponovno moramo opozoriti vse društvene predsednike in odbore onih društev, ki nam še niso doposlali imen sklicateljev svojih krožkov. Prva brošurica je natiskana

Naša stanovska organizacija.

POEDINCI ALI ORGANIZACIJA?

(Odgovor.)

Nisem bil navzoč, ko je Celjsko učiteljsko društvo razpravljalo o načinu, kako je na skupščini v Kranju prodril predlog o obveznem plačovanju prispevkov za učiteljski pevski zbor v Ljubljani. Vendar sem razumel sklep društva tem lažje, ker sem bil sam delegat na letošnji skupščini in tudi tam nisem odobral tona, s katerim se je predlog zagovarjal. Zapuščal sem skupščino s prepričanjem, da bi svobodno odločujoča dnuštva oziroma delegati tega sklepa ne bili sprejeli v tej obliki in se je baš zato nekaterim tovarišem pevcem zdelo potrebno nastopiti zanj na sicer neobičajen način.

Članek v »Učiteljskem Tovarišu« od 4. t. m. ugotavlja, da je bil nastop zaradi pevskega zbora pri delegacijskem zborovanju najmučnejši dogodek. Te mučnosti pa ni zakrivil »belaški dinar« in tudi ne oni delegati, ki so se tu le branili proti fanatičnim izpadom s »kulturno sramoto« in proti grožnjam, da »se protiglasujoči imenoma postavijo na sramotni oder«. Ti izpadniki nosijo vso odgovornost za mučnost incidenta, oni so povzročili odmor v našem društvu in njegov zadnji protestni sklep.

Na skupščini je odsek v svoji stvarni uvidenosti predlagal neobveznost prispevkov. Ker smo celjski delegati zagovarjali prvotni predlog, so veljali izpadi torej tudi odseku in predsedstvu ki ga je dalo na glasovanje. Delegati pa so bili postavljeni pred glasovanje v denarni zadevi, ki se ni dala društvom v obravnavo, čeprav je bilo časa leto dni.

Naši delegati so že lani imeli nalogo, da preprečijo vsako povišanje članarine, tembolj letos, ko bi vsled znižanja naših prejemkov bilo treba misliti na znižanje organizacijskih prispevkov. Kljub temu je našo društvo iz lastne volje letos pristopilo k O. Z. državnih nameščencev in k Pedagoški centrali v Mariboru, kar vse je bilo združeno s povišanjem članarine. To povišanje pa se ne more gnati v absurd in je treba upoštevati prilike, ki niso odvisne od nas, pač pa mi od njih.

Naše društvo je pozitivno sodelovalo pri ustvaritvi demokratične, čiste stanovske in borbene organizacije in v tem delu ne bo prenehalo niti v bodoče. Zato je odločno in odkrito nastopilo v slučaju ko se je skušalo s terorjem ustvarjati večino v točki, v kateri bi bilo umestnejše odločevanje vsega onega članstva, ki ga tangira denarna stran zadeve. Koliko še manj važnih zadev se prepušča društvom v obravnavo!

Ne vidimo nasprotja med besedami predsednikovimi in društvenim sklepom. Ker stanovska organizacija ni pevski zbor in pevski zbor ni stanovska organizacija, si ti dve točki nista v konfliktu.

Čutimo, da je naš pravni in gnotni položaj čimdalje manj zadovoljiv. Pri izdajanju raznih uredb, pri sestavljanju učnih načrtov, pri premeštitvah brez disciplinske preiskave, pri določevanju službenih prejemkov in drugod, je organizacija vselej postavljena pred gotova dejstva. Čujejo se tu intant celo kritike, da vodstvo organizacije ni dovolj borbena. Na zadnji skupščini sem čel neprijeten vtis, da v zadevah našega položaja nismo govorili z dovolj razločnim povdankom. Borbenost je zavlada la okrog pevskega zbora, ki ima poleg kulturnega tudi reprezentativni pomen. Članstvu našega društva ni več do reprezentiranja, ono ne veruje več frazam o protikulturnosti in se z njimi ne da več plašiti, ker jim je droslo. Članstvo hoče samo borbena stanovsko organizacijo; zaveda se, da tudi ono kulturno dela in to z velikimi žrtvami duševnih in materialnih energij.

Članstvo našega društva ne ve, čemu ni bil stavljen pred delegacijo tudi predlog nekaterih društev o stanovski obrambnem fondu. Delegacija naj bi bila svobodno razpravljala o obeh predlogih ter nujnejšemu priznala prednost.

Brezobzirno hočemo nastopati s profi metodam, ki bi jim v prerajeni organizaciji ne smelo biti več mesta.

Ako bi bila delegacija svobodno sprejela sklep o obvezni članarini za pevski zbor, bi gotovo tudi naše društvo ta sklep smatralo za obvezen. Tako pa smatramo, da so izpadniki žalili dostojanstvo skupščine in so tako sami kršili red v organizaciji. Ne moremo uvideti, da bi mi bili toliko ali celo kaj več kršili s tem, da smo razločno izgovorili svoj protest. Sigurni smo, da z njim svoj namen dosežemo in slične incidente za vselej onemogućimo.

Formalistom pa mirno prepuščamo, da v tej odkritosrčni gesti najdejo še vse kaj več.

Opomba uredništva: Prinašamo članek neokrnjen, ker hočemo, da se domala razčisti mišljenje z obeh strani. Za bistro za-

ter ne bo naša krivda, ako bodo prejeli nekateri krožki razpravno snov in vsa potrebna navodila z veliko zamudo. Nobena organizacija ne prenese zanemarjanja svojega upravnega aparata brez škode za vse idejno delo, ki ga ima vršiti. Tovariši predsedniki in tajniki naj se vsak čas zavedajo tega važnega dejstva in prepričani smo, da se nam ne bo treba pritoževati več o neelastičnosti in zato škodljivi upravi naše organizacije. Za pospeševanje se izgublja mnogo dragocenejšega časa, ki se ne vrne nikdar več, ne glede na to, da bi se dale tako potrošene energije uporabiti drugod s pridom za vse organizacijsko delo.

Oio.

deve pa smatramo še vedno vprašanje: Ali se morajo sklepi delegacije izvajati, ali jih lahko vsakdo po svoji volji krši? Kako je prišlo do sklepa, je sekundarnega pomena in je vprašanje zase. Prepričani smo, da bo širji svet v Celju moral zavzeti stališče v tem pogledu.

Vabila

— UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREDA LJUTOMER-GORNJA RADGONA vabi svoje članstvo na zborovanje, ki se bo vršilo dne 10. decembra 1927 ob 10. uri v Gornji Radgoni. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Samoizobražba. 3. Šolska reforma. 4. Izvenšolsko delo. 5. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi — odbor.

— UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SLOVENJGRADEC zboruje glasom sejnega sklepa v soboto, dne 3. decembra 1927 ob 11. uri v Slovenjgradu. Poleg običajnih točk je v smislu odborovega sklepa na dnevnem redu: 1. Volitev novega odbora. 2. Poročilo tov. Kavčiča o uspehih delovne šole tov. Vranca. 3. Smernice za izvenšolsko delo učiteljskega po referatih na izobraževalnem tečaju poverjenstva UJU v Ljubljani; poročevalec tov. Križman. 4. Razgovor o podrobnem delu ustanovljenih krožkov. Posebna vabila se ne bodo pošiljala. Udeležba je obvezna. Na polnoštevilno snidenje vabi — odbor.

— BELOKRANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO bo zborovalo v soboto, dne 26. novembra 1927 ob 8. uri v Črnomlju. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Društveni proračun. 3. Poročila posameznih krožkov. 4. Reforma šole: Praktični nastop v 1. razredu: »Obravnava črke z ozirom na samodelavnost učenčev«. 5. Izvenšolsko delo, poročila tov. Ljubič. 6. Slučajnosti.

Poročila:

— ZBOROVANJE UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA KOZJANSKI OKRAJ se je vršilo dne 24. septembra 1927 na Bučah.

Situacijsko poročilo. Prečitajo se sledeči dopisi: Poverjenstvo UJU v Ljubljani pošilja prepis zapisnika o izvršeni reviziji UJU za poslovno leto 1926/27, ter prepis predloga širjega sosveta v zadevi bivšega blagajnika. Dopis se vzame z zadovoljstvom na znanje.

Z ozirom na dopis Pov. UJU v Ljubljani ki vabi k pristopu k Učiteljski tiskarni z delci, pristopita kot zadržanika dva člana: Čok Albert in Slavec Ivan.

Tov. Humar poroča o pokrajinski skupščini v Kranju. Sedi poročilo tov. HERNANSA o državnih skupščini v Skoplju. Tov. predsednik se zahvali obema poročevalcema.

Tov. Humar poroča o učiteljskem samoizobraževalnem tečaju. Za njegovo zanimivo poročilo, ki je bilo h koncu satirčnega značaja, se mu tov. predsednik zahvali.

Predavanje. Razvije se debata o praktičnem nastopu tov. Humarja »Fonemika v elementarnem razredu«. Tov. Humar je namreč fonemično obravnaval črko »a« v elementarnem razredu. Zborovalci so z za-

OSVALD DOBEIC

Ljubljana

Pred Škofijo št. 15

priporoča

svojo bogato zalogo raznega galanterijskega, drobnega in modnega blaga na drobno in debelo.

NOGAVICE v veliki izbi.

Postrežba točna.

Cene nizke.

nimanjem sledili. Obljubi nadaljevati pri prihodnjem zborovanju.

Pri slučajnostih aplira tov. predsednik na navzoče članstvo, da naj redno plačuje članarino. Vsak upravitelj naj pobbere članarino od podrejenega mu učiteljskega v začetku meseca ter odpošlje društvu nemu blagajniku. Društvena članarina se po daljši debati določi na 160 Din letno. Redni člani plačujejo: za »Tovariša« 45 Din, za »Popotnika« 40 Din, za Jugoslov. Matico 12 Din, za Centralo v Beogradu 10 Din, v Ljubljani 5 Din. Osrednji zvezi 12 Din. za domače društvo 36 Din in 10 Din za Učiteljski našačaj, opustijo se knjige Slov. Šol. Matic. Z učitelji poročene učiteljice plačujejo: za Centralo v Beogradu 10 Din, za Ured. Ljubljana 20 Din, za Jugoslov. Matico 12 Din, za O. Z. 12 Din, za domače društvo 36 Din. Skupaj 90 Din.

Delovni program tov. Humarja se sprejme kot maksimalni program za bodoče upravno leto. Istega se priloži zapisniku.

Po sklepu lista.

Anketa učiteljev kmetijsko-nadaljevalnih šol

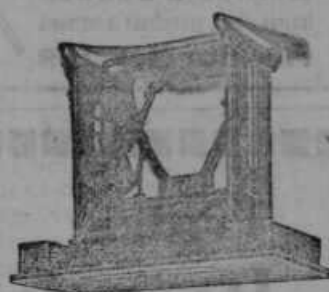
se vrši 19. novembra 1927 v Ljubljani na drž. moškem učiteljskem — pevska soba — pritličje levo. Po odloku velikega župana — prosvetni oddelek v Ljubljani P. br. 9599 z dne 8. novembra 1927 so udeleženci sestanka na prošnjo poverjenstva UJU ta dan pouka prosti. Javite odsotnost!

Modroce, otomane, garniture, spalne divane, spalne fotelje in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan tapetnik

Ljubljana, Krekov trg 7 (poleg Mestnega doma)

Gg. učiteljem nudim ugodne plačilne pogoje!

Najbolj priporočljivi so

PFÄFF ŠIVALNI STROJI

posebno za šolsko uporabo valed lahkega teka. Pouk v vezanju in krpanju perila brezplačen.

Ugodne cene. Plačljivo tudi na obroke. Šolska vodstva dobe popust.

IGN. VOK

LJUBLJANA, Tavčarjeva ulica št. 7. NOVO MESTO, Glavni trg.

Elektro-tvrdba

A. VERBAJS

Telefon 2867. Ček, račun 11 355.

Ljubljana, Gosposvetska c. 13

Zal ga vsa v. elektrotehnično stroko spajajočega materiala kakor tudi likal, svetilnih teles, žarnice itd.

Radio sestavni deli. Elektrozon aparati. Priznana najnižje cene, prvovrstno blago.

Za Miklavža

si dovoljuje cenjeno občinstvo vljudno opozoriti na

veliko zalogo

galanterijskega blaga, igrač, otročjih vozičkov, ročnih torbic, listnic, aktovk, telovadnih, snežnih in domačih čevljev, galoš, pletenin, perila, robcev, kravata, rokavic, nogavic, predmetov za krojače in šivilje, toaletnih potrebščin, mila, pudra itd.

F. M. SCHMIDT

Pred Škofijo 2 LJUBLJANA Lingarjeva 4